

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดคุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจและเสริมด้วยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี เฉพาะสาขาทางมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและเปิดสอนมาแล้วไม่ต่ำกว่า 4 ปี ปีการศึกษา 2547 ซึ่งมี 6 คณะ ดังนี้ 1. คณะทรัพยากรธรรมชาติ 2. คณะเภสัชศาสตร์ 3. คณะวิทยาการจัดการ 4. คณะวิทยาศาสตร์ 5. คณะวิศวกรรมศาสตร์ 6. คณะอุตสาหกรรมเกษตร (และที่การศึกษาครั้งนี้ไม่ได้รวม คณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์ เนื่องจากเป็นนักศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพซึ่งจะไปใช้บริการของห้องสมุดวิทยาศาสตร์สุขภาพเป็นหลัก) ประมวลขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ($\alpha = .05$) ซึ่งเทียบจากตารางสุ่มตัวอย่าง (เพ็ญแข แสงแก้ว, 2541 : 58 อ้างอิงมาจาก Yamane, 1970 : 886) ปรากฏว่าต้องใช้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามลำดับชั้นดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างสำหรับตอบแบบสอบถาม

1.1 เลือกนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 6 คณะ โดยสุ่มแบบ Quota Sample โดยชั้นแรกนำจำนวนนักศึกษาทั้ง 6 คณะมาจำแนกตามตัวแปร เพศ คณะ ชั้นปี แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างให้ได้กลุ่มตัวอย่าง 394 ตามสัดส่วนของกลุ่มประชากร ดังตารางที่ 1 ประชากร ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2 เลือกกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนโควต้า จำแนกตามคณะและชั้นปีโดยการสุ่มแบบง่าย

2. กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสัมภาษณ์

2.1 เลือกกลุ่มตัวอย่างที่ถูกสัมภาษณ์ จำนวน 18 คน โดยสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามคณะและเพศ ดังตารางที่ 3

2.2 เลือกกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนโควต้า จำแนกตามคณะและเพศ โดยสุ่มแบบง่าย

ตารางที่ 1 ประชากรในการวิจัย

จำนวนนักศึกษาวิชาเขตภาคใหญ่ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2547

คณะ ชั้นปี	ชาย				หญิง				รวม
	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. ทรัพยากรธรรมชาติ	161	76	60	96	298	105	187	180	1163
2. เกษศาสตร์	40	35	36	33	121	101	78	80	524
3. วิทยาการจัดการ	225	142	124	141	575	416	352	332	2307
4. วิทยาศาสตร์	326	83	136	111	824	216	286	208	2190
5. วิศวกรรมศาสตร์	677	406	246	244	203	152	73	57	2058
6. อุตสาหกรรมเกษตร	43	28	42	30	70	75	54	54	396
รวม	1472	770	644	655	2091	1085	1030	911	8639

ที่มา : สถิติจำนวนนักศึกษาใหม่ปีการศึกษา 2547

ตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

คณะ ชั้นปี	ชาย				หญิง				รวม
	1	2	3	4	1	2	3	4	
1. ทรัพยากรธรรมชาติ	8	3	3	4	13	4	8	8	51
2. เกษศาสตร์	2	2	2	1	5	4	3	4	23
3. วิทยาการจัดการ	10	6	6	6	32	16	16	15	107
4. วิทยาศาสตร์	15	4	6	5	40	8	13	9	100
5. วิศวกรรมศาสตร์	30	18	11	11	11	6	3	3	93
6. อุตสาหกรรมเกษตร	2	2	2	1	6	3	2	2	20
รวม	67	35	30	28	107	41	45	41	394

จากตารางที่ 2 พบว่าได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน จำแนกตามคณะได้ 6 คณะ แต่ละคณะ จำแนกตามเพศชายและเพศหญิง และแต่ละเพศจำแนกตามชั้นปีที่ 1-4 ตามสัดส่วนของประชากรใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ถูกสัมภาษณ์

คณะ	ชาย	หญิง	รวม
1. ทรัพยากรธรรมชาติ	1	1	2
2. เกษศาสตร์	1	1	2
3. วิทยาการจัดการ	2	2	4
4. วิทยาศาสตร์	2	2	4
5. วิศวกรรมศาสตร์	2	2	4
6. อุตสาหกรรมเกษตร	1	1	2
รวม	9	9	18

จากตารางที่ 3 พบว่าได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ถูกสัมภาษณ์ จำนวน 18 คน ดังนี้ คณะ ทรัพยากรธรรมชาติ คณะเกษตรศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมศาสตร์ คณะละ 2 คน เป็น ชาย 1 คน หญิง 1 คน ส่วนคณะวิทยาการจัดการ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะละ 4 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 2 คน

การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีการ ของ ลิเคิร์ต (Likert) อนันต์ ศรีโสภณ.(2527 : 161 - 173)

1.2 สร้างแบบสอบถามพฤติกรรมในการใช้ 7 ด้าน โดยศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง สอบถามจากบรรณารักษ์ที่ทำงานแต่ละงาน แล้วนำไปให้ผู้ชำนาญการในสาขา บรรณารักษ์ดูความครบถ้วนสมบูรณ์

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.4 นำแบบสอบถามไปทดสอบความเที่ยง (Reliability) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 41 คนในส่วนที่ถามเกี่ยวกับทัศนคติจำนวน 7 ข้อ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .7384 และหา ความตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามทั้งหมดให้ผู้เชี่ยวชาญทางบรรณารักษ์จำนวน 3 ท่านช่วย ตรวจสอบดู และนำกลับมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

1.5 นำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และพฤติกรรมในการใช้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการใช้
2. ความถี่และช่วงเวลาในการใช้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมในการใช้ห้องสมุดด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ทักษะคิดต่อการใช้
2. ความรู้ในการใช้ห้องสมุด
3. Collection แหล่งสารนิเทศที่ใช้
4. วิธีการเข้าถึงแหล่งสารนิเทศต่าง ๆ
5. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้

แบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ท โดยกำหนดให้มีค่าเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดสำหรับข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงงานบริการของห้องสมุด

2. แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยกำหนดเรื่องที่จะสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ห้องสมุด 7 ด้านดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการใช้
2. ความถี่และช่วงเวลาในการใช้
3. ทักษะคิดต่อการใช้
4. ความรู้ในการใช้ห้องสมุด
5. Collection แหล่งสารนิเทศที่ใช้
6. วิธีการเข้าถึงแหล่งสารนิเทศต่าง ๆ
7. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยจ้างผู้ช่วยวิจัยแจกและรวบรวมแบบสอบถาม
2. การจัดการกับข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของ

แบบสอบถาม คัดฉบับที่ไม่สมบูรณ์ออกแล้วนำไปหาค่าสถิติตามโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ส่วนของค่าแปรเกรดเฉลี่ยผู้วิจัยแบ่งเกรดเฉลี่ยเป็น 3 กลุ่ม คือ เกรดสูง กลาง และ

ต่ำ วิธีการแบ่งโดยใช้ $\bar{X} \pm 1SD$ โดย

กลุ่มสูงจะมีค่าเท่ากับ $\bar{X} + 1SD$ คือ $2.6502 + 0.51691$ เป็น 3.167
 กลุ่มกลางอยู่ระหว่าง $\bar{X} - 1SD$ ถึง $\bar{X} + 1SD$ คือ 2.133 ถึง 3.166
 กลุ่มต่ำมีค่าเท่ากับ $\bar{X} - 1SD$ ลงไปคือ 2.132 ลงไป

ส่วนของแบบสัมภาษณ์จะสรุปเป็นรายประเด็นและถอดเทปการสัมภาษณ์และทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบคุณภาพเครื่องมือด้วย Cronbach's alpha
2. ค่าร้อยละ
3. ค่าเฉลี่ย
4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. F - test , t - test
6. ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างคู่หลังจากวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)